

Ya Bir Gün Deniz de Biterse?

Küresel iklim değişikliği, havayı ve toprağı etkilemekle kalmadı şimdi de gözünü denizlere dikti. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemiz bu tehlikeyi yakından hissetmeye başladı bile. Türkiye'nin deniz ve kıyılarını korumak için çeşitli projelere imza atan WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) Basın ve Yayın Koordinatörü Deniz Şilliler Tapan'dan acil reçeteler istedik. Siz de uygulamak ve destek vermek istemez misiniz?

WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı), doğa koruma konusunda yaklaşık 30 yıllık deneyimiyle, ülkemizin biyolojik çeşitliliğini korumak ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla çalışmalarını sürdürüyor. Kış aylarında özlemini duyduğumuz, yaz aylarında ise bir fırsatını bulup mutlaka gittiğimiz deniz ve kıyılarımızın korunmasına yönelik çalışmalara da imza atan WWF-Türkiye'yi sizlere tanıtmak, bireysel anlamda çalışmalarına destek vermenizin yollarını göstermek için WWF-Türkiye Basın ve Yayın Koordinatörü Deniz Şilliler Tapan'la bir araya geldik.

Küresel iklim değişikliğinin denizlerimiz üzerindeki etkileri nelerdir? Gelecek senaryoları hangi yönde kuruluyor?

Bu yüzyılın en büyük tehdidi olan küresel iklim değişikliği denizlerimizi de etkiliyor. Sıcak sulara oksijen ve besinler azalıyor, böylece sular balıkların üremesi açısından elverişsiz hale geliyor. Kirlilik ve aşırı avlanma yüzünden azalan balık türleri, gerek biyolojik açıdan, gerek besin kaynağı olması bakımından, gerekse ekonomik getirisi nedeniyle oldukça önemli. WWF'in hazırladığı bir rapora göre, suların ısınması, bazı balık türlerinin çoğalmasını engelliyor; somon, mersin

balığı gibi balıklar su sıcaklığının artması durumunda yumurta bırakmıyor. Balıklar, oksijen oranı düşen sıcak sulara telef olma riskiyle karşı karşıya kalıyor. Bu nedenle balıklar daha serin sulara göç edebiliyorlar. Bu da besin bakımından bu balık türlerine bağımlı hayvan türlerinin geleceğini tehlikeye düşürüyor. Dünya çapında, deniz ve tatlı su balıkçılığı yıllık 130 milyar dolarlık bir gelir kaynağı yaratıyor ve 200 milyon kişiye iş olanağı sağlıyor. Aynı zamanda balık, milyarlarca insanın temel protein kaynağı. Balıklar, diğer canlı türlerine göre sıcaklıklardaki değişikliklere daha duyarlıdır. İklim değişikliği, okyanuslardaki sıcaklığın ve deniz seviyesinin artmasına ve nehirlerdeki su miktarının azalmasına neden olarak Kuzeybatı Akdeniz'deki balıkçılığı tehdit ediyor.

Ege ve Akdeniz ülkemize kattığı doğal güzelliklerin yanında aynı zamanda turizmin da ana damarlarından biri. Deniz ve kıyılarımızda devam eden tahribatın turizme olan etkisini nasıl değerlendirirsiniz?

Deniz ve kıyılarımızda devam eden tahribat, uzun vadede turizm sektörünü olumsuz yönde etkileyebilecektir. Doğal özellikleri ve değerleri kaybedilmiş alanların estetik açıdan cazibesi de azalmaktadır. Kitle turizmi, iyi planlanmadığı takdirde doğal alan kaybı, peyzaj bozulması, su kaynaklarının azalması, toprak erozyonu, hayvan ve bitki türlerinin yok olması, kirlilik, sosyal ve kültürel bozulma gibi doğal ve kültürel değerler üzerinde geri dönülemez zararlara yol açabilmektedir. Ülkemizin cazibe merkezi olmasını sağlayan bu değerlerin zarar görmesi, sonuçta turizm sektörüne de zarar veren bir etken olabilmektedir. Turizmin sürdürülebilir kılınması, ülkenin doğal ve kültürel değerlerinin korunabilmesi ancak doğru planlanmış, olabildiğince

çeşitlendirilmiş ve bu değerlerle uyum içinde bir turizm anlayışıyla mümkün olabilecektir.

Kıyı ve denizlerimizi gelecek nesillere sağlıklı aktarabilmemiz için toplumun ve devletin üzerine düşen sorumluluklar nelerdir?

Kıyılarımız, özellikle turizm ve sanayi amaçlı kullanım alanları olarak görülmekten öte, doğal değerler olarak bütünsel bir bakış açısıyla değerlendirilmeli, kıyılarımızdaki korunan alanların yüzölçümü ve sayısı artırılarak bu alanlar güvence altına alınmalıdır. Aynı durum denizlerimiz için de geçerlidir. Denizlerde de korunan alanların yüzölçümü artırılarak insan yaşamı için de son derece gerekli olan doğal dengenin korunmasının olanakları yaratılmalıdır. Devlet tarafından kıyı ve denizlerimiz konusunda yapılan her türlü planlamada ekolojik öncelikler mutlaka ön planda yer almalıdır. Kıyılarda ve denizlerde yer alan limanlar, sanayi alanları, turizm alanları ve rekreasyonel alanlar, kentsel yerleşimler, enerji üretim tesisleri, balık çiftlikleri, doğal koruma alanları, tarım alanları, sit alanları, maden alanlarına ilişkin sektörel talepleri ve tercihleri yansıtan master planlar ekolojik önceliklere göre hazırlanmalı ve kıyı bölgesi planlamasına veri oluşturması sağlanmalı. Biz WWF-Türkiye olarak, toplumda kıyı ve denizlerimizin karşı karşıya olduğu tehditler ve bu alanlar üzerinde yaratılan baskılar ile çözüm yolları konularında farkındalık yaratmaya çalışıyoruz. Bir yandan da ilgili bakanlıklar, kurumlar ve kuruluşlarla görüşerek birlikte çalışmalar yürütüyoruz. Denizlerimizin ve kıyılarımızın gelecek nesillere aktarılabilmesi için bu alanlara yönelik bakış açısı değişmeli.

Özellikle kanunlarda yapılan değişikliklerle kıyıların talan edilmesine müsaade edilmemeli.

WWF-Türkiye aracılığıyla kıyı ve denizlerimizin korunabilmesine nasıl destek olabiliriz?

WWF-Türkiye doğa koruma çalışmalarını gerçekleştirirken bireylerden aldığı desteğe büyük önem verir. Bu, WWF-Türkiye'ye maddi katkıda bulunarak sürekli destekçisi olmak, ürünlerini satın alarak koruma çalışmalarına katkıda bulunmak biçiminde olabileceği gibi, gönüllü olarak bire bir alan ya da ofis çalışmalarında yer almak şeklinde de olabilir. Ayrıca "Bir Deniz Kaplumbağası Evlat Edinin" kampanyamıza destek olarak, Akyatan'da sürdürdüğümüz deniz kaplumbağası koruma çalışmalarına katkıda bulunulabilir. "Bir Deniz Kaplumbağası Evlat Edinin Kampanyası"nda 10 YTL'ye sembolik anlamda evlat edindiğiniz bir adet deniz kaplumbağası ile bu projelere bağış yapmış oluyorsunuz. Karşılığında aldığınız sertifika aynı zamanda bir hediye seçeneği oluşturuyor. Doğum günü, sevgililer günü, anneler günü, babalar günü gibi özel günlerde farklı bir hediye seçeneği oluşturuyor. Sertifikalar üzerindeki metin de hediyein sebebine göre değişiyor. Şimdiye kadar gördüğümüz ilgiden çok memnunuz. Maddi katkının yanında destekçilerin gücünü de arkamızda hissetmek çok güzel. Bu bize çalışmalarımızda şevk veriyor. 2006'dan bu yana yaklaşık 2500 deniz kaplumbağası sembolik anlamda evlat edinildi. Toplanan bağışlar da Akyatan'daki deniz kaplumbağası çalışmalarına aktarılıyor.

